

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile neferocitate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duxas, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Domestic, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Havaș, Buc-
ureștile de Romaniște; în Ham-
burg: Karoly & Löbmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
30 cr. zămbra pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
On dăruți în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 88.

Brașov, Vineri, 19 Aprilie (1 Mai)

1896.

Mileniul unghuresc.

Brașov, 18 Aprilie v.

Poimâne se va deschide cu mare pompă, în prezența monarhului, es-
posiția, ce-au arangiat-o Maghiarii
pentru înălțarea festivităților mila-
niului.

Cu această esposiția, Maghiarii
au voit să prezente înaintea națiu-
nilor culte ale Europei icóna des-
voltării de-o miia de ani a statului
guvernat de ei și a progresului, ce
l-au făcut în cultură, de când au de-
venit și ei nația europeană.

Scopul adevărat al acestor cos-
tititoare serbări este așa-dără glori-
ficarea rasei maghiare și a stăpâni-
rei ei peste întreg complexul țărilor
și al popórelor, ce compun regatul
ungar de ađi.

De când Stefan Szechenyi, —
în prevederea transformățiunii tim-
purilor, mânate înainte de curentul
puternic al ideilor liberale, ce au
fost desgropate, din întunerecul me-
dieval, de marea revoluțiune fran-
cesă, — a desfășurat în mijlocul no-
bilimei feudale unghuresc drapelul
maghiarisării; de când acest Moise
al maghiarismului modern a adunat
în jurul ideilor sale pe domnii fe-
udali ai Ungariei și de când invetă-
turile lui au prins rădăcină sub con-
ducerea baronului Wesselényi și în-
tre feudali țerei Ardealului: de atunci
a cuprins pe Unguri din ambele țări
setea nesfârșită de maghiarisare, ce-i
muncesce și chinuesce necontentit.

Acastă sete torturătoare este re-
sultatul frigurilor, ce le-au căpătat
din spaima, că-și vor pierde neapă-
rat hegemonia în aceste țări, decât
nu vor căuta să se îngrădescă în
contra povoiului Românilor și Sla-
vilor, cum îi sfătuia Sechenyi, prin
arma asimilării și a contopirii cu
mijlocul lățirii limbei maghiare.

Nu întrebunțați violență, le
dăcea Szechenyi, căci ea se va în-
tôrce în contra voastră. Vedeți să-i
indemnați cu binele să vă primescă
limba și dați-le în schimb toate fa-
vorurile posibile, dați-le chiar și li-
bertatea individuală.

Era prea grea problema pentru
sângele neastempărat al vieții arpa-
diane. Era grea mai virtos pentru
ea, căci îi lipsia cu desăvârșire cul-
tura, prin care, după sfatul lui Sze-
chenyi, ar fi avut să cucerescă po-
pórele nemaghiare, în liniște și fără
cea mai mică întrebunțare a forței.

Kossuth, Slovacul, a cunoscut
mai bine slăbiciunile Maghiarilor și
în fața cuceririi pacifice culturale,
ce-o propovăduia Szechenyi, a plan-
tat stindardul maghiarisării violente.

Imprejurările i-au fost favora-
bile acestui apostol al contopirii cu
sabiă și foc, căci cu tot desastrul
dela Vilagoș, Maghiarii s'au ridicat
din nou la 1866, cu ajutorul Prusia-
nilor și al Italianilor, și au reușit a
realiza alt punct din programa lui Sze-
chenyi: căsătoria Ungariei cu Austria.

Acastă căsătoria, numită dua-
lism, s'a întemeiat pe principiul su-

premației germane și maghiare asu-
pra popórelor din cele două state
ale monarhiei.

Forma a fost dér cea recoman-
dată de Szechenyi, însă spiritul a ră-
mas al lui Kossuth și de 29 de ani,
după ce s'a încheiat pactul ungaro-
austriac, acest spirit își serbeză tri-
umful său cel mai mare prin serbă-
rile milenare.

Este spiritul intoleranței și al
esclusivismului de rasă, pe care
numai o sămintă curat asiatică, și
după ce miia de ani de petrecere în
mijlocul Europei culte, l'a putut
scote la iveală, îmbrăcându-l în haina
înșelătoare a civilizației moderne.

Mai mult ca orî și când Ma-
ghiarii sunt ađi torturați de acea
patimă, ce-a deșteptat-o în ei icóna
ademenitoare prezentată lor de Sze-
chenyi, — icóna utopică a unui stat
maghiar unitar, care să se estindă
dela Pojun până la Marea neagră și
să aibă rolul conducător în fruntea
popórelor orientale.

Este în cel mai mare grad pa-
tologică starea sufletescă, în care se
afă ađi hegemonii noștri.

Ajutorai de imprejurări, ridi-
cați la un rol decisiv în monarhia
și printr'asta la o însemnătate oře-
care în constelația actuală a legă-
turilor dintre puterile triplei alianțe,
ei se cred ajunși la punctul contem-
plat de Szechenyi, ca acum, după ce
s'au întărit, să potă risca și cuteza
tot față cu națiunile conlocuitoare
nemaghiare.

Este un risc și o cutezare ne-
spusă tot ce fac și întreprind Un-
guriu dela putere de 30 de ani pen-
tru realizarea planurilor lor de des-
naționalisare.

Când însă merg așa departe,
ca sub forma și cu privilegiul serbă-
rilor milenare să vrea să stórcă dela
Europa cultă recunoscerea și sanc-
ționarea actelor lor îndreptate
în contra limbei, a culturai, a libertății
și a existenței naționale a Români-
lor, Slovacilor și Germanilor din
acest stat: acesta este mai mult de-
cât cutezanță, este curată demență.

Europa cultă va asista pôte în
mare parte la spectacolul, la care
a fost invitată de cătră arangiatorii
esposiției milenare. Dér orî-ce ar
face, orî cât s'ar svircoli aceștia, orî
cât de ospitali s'ar arăta, în veacul
acesta, când despotismul nu se mai
pôte ascunde sub obroc, nu o vor puté
convinge, că acest stat bogat de po-
póre viteze și harnice, și cu imbelșu-
gare înzestrat de natură, va puté în-
flori și va puté dăinui, când îi lipsește
fundamentul dreptății și libertății, îi
lipsește lumina și aerul, de care are
lipsă, ca să potă trăi și să se potă
consolida.

Verdictul Europei va fi, sun-
tem siguri: E frumos tot ce faceți
pentru înaintarea rasei vóstre; dér
fiți mai întâi drepti, ca să puteți fi
liberi și vrednici de neatárnarea, la
care aspirați! Numai atunci veți me-
rita într'adevăr numele de „nația
europenă“!

Dela comitetul, ce a fost ins-
tituit de „congresul naționalităților“
ținut astă-veară în Budapesta, pri-
mim spre publicare următoarea de-
clarare-protest din incidentul mila-
niului:

Protestul Românilor, Sârbilor și Slovacilor.

contra serbărilor milenare.

Actualii depositari ai puterii publice
în patria noastră, prin un curent artificial
în Ungaria, și prin risipirea unor sume
enorme de bani, s'au pus să însceneze pen-
tru ochii Europei o serbare, care de o
parte e lipsită de orî-ce temeiu istoric, ér
de altă parte trebuie să fiă considerată ca
o vătămăre adusă miliónelor de cetățeni,
majorității popórelor, cari alcătuiesc patria
noastră.

Puterea de stat, în acord cu parla-
mentul Ungariei, au cređut de oportun să
serbeze în anul acesta iubileul de o miie
de ani al așa numitei cuceriri și al inte-
meierii statului prin Maghiari.

Cine ar avé ceva de obiectat în con-
tra acestei serbări, din punct de vedere
patriotic, decât ea ar fi într'adevăr serbă-
tóra statului ungar, serbătóra tuturor
popórelor din patria noastră comună?

Proiectatele serbări însă sunt menite,
ca înaintea Europei să aréte: că sunt o
miie de ani, de când un neam de ómeni a
cucerit patria noastră, și a subjugat popó-
rele ei, că acest neam se simte îndreptătit
și după 1000 de ani, a se considera de
singurul și exclusivul reprezentant al ideii
de stat ungar, și a-i da caracterul unui
întreg, etnograficește unitar. Serbările mila-
nare sunt menite să aréte Europei, că
statul ungar a fost și este național ma-
ghiar.

Acastă însă este un neadevăr istoric,
care stă în contradicere cu relațiunile et-
nografice ale statului nostru și contra că-
ruia suntem siliți a protesta serbătorește.

Așa numita cucerire a țării, și inte-
meierea de stat, ce ar fi urmat din ea,
este o ficțiune góla, dădită pe năsipul unei
poesii în prosă, care mai e și anonimă și
lipsită de orî-ce temeiu real istoric, o po-
veste, care atât de puțină obiectivitate, ba
chiar atât de puțină verosimilitate are, în-
cât nici chiar Academia științifică maghiară
n'a putut adeveri séu cel puțin sprijini is-
toricesce întâmplările și evenimentele des-
crise de ea, și ce e mai mult, aceeași Aca-
demie n'a fost în stare să fixese anul so-
sirii Maghiarilor în țără. Unicul fapt, is-
toricesc constatat, prin care se face amin-
tirea neîndoiósă de Maghiari, ca de națiune
etică, — rěsturnarea marelui imperiu mo-
rav, — a fost faptul împăratului german
Arnulf, la care Maghiarii au avut numai
rolul de auxiliari, fără ca să fi influențat
asupra evenimentelor ulterioare.

Dér admițând, că povestea notarului
anonim a regelui Bela, ar conținé un sim-
bure de adevăr, ar urma că Maghiarii au
venit aici ca războinici și cavaleri învin-
gători, ca eroi, cuceritori și stăpâni, ér
noi, națiunile nemaghiare am fost popó-
rele învinse și subjugate, cari am pierdut
independența și existența națională, și așa
prin năvălirea Maghiarilor am suferit ne-
fericirea cea mai gróznică, ce pôte ajunge
pe un popor: și acum să serbăm noi acest
eveniment întristător, această gróznică fa-

talitate, veselă, mulțămind lui Dumnezeu
împreună cu urmașii preținșilor noștri cu-
ceritori și subjugători?

Orî-ce sentiment nobil se revoltă la
o asemenea presupunere ne mai pomenită,
deóre-ce ea ar însemna pentru noi o ru-
șinosă umilire.

Dér nu numai așa numita cucerire a
țării este o poveste, dér nici primele în-
ceputuri ale unei vieți ordinate de stat nu
dau nici cel mai mic semn despre un ca-
racter național-maghiar. Elementul cuce-
ritor dominéază de regulă popórele subju-
gate, le imprimă moravurile, datinele pro-
prietății și limba. În patria noastră însă s'a în-
tēplat tocmai contrarul. Maghiarii au
primit moravurile, obiceiurile, organizarea
statului dela popórele nemaghiare și limba
lor și ađi e plină de cuvinte luate din
cea slavă și din alte limbi. Că rassa ma-
ghiară ar fi imprimat patriei noastre ca-
racterul maghiarismului, nu se afă nici
cea mai slăbuță urmă, vécuri de-arēndul.
Națiunile Ungariei și-au conservat în toate
vécurile individualitatea lor bine deter-
minată.

În tot decursul istoriei unghare nu
esistă umbră de dovadă, nici în tendența
regilor, nici în faptele lor, nici în monu-
mente, că Ungaria ar fi avut, fiă și pe un
singur moment caracterul unui stat națio-
nal maghiar. Și nu numai că pe tronul
Ungariei au ședut regi de diverse națio-
nalități, ca Slavi, Români, Germani, Ita-
lienți, ci nici în literatură, nici în arte,
nici în monumentele religiunii, precum
nici în legislațiune, până la anul 1790—1,
nu se arată nici o urmă de viață națională
maghiară a statului și nicăiri nu se arată
limba maghiară ca favorisată; din contră,
în „Corpus iuris“, sub cuvântul „Gens“
s'a înțeles totdeuna totalitatea cetățenilor
din Ungaria, ér prin cuvântul „Nationes“
se însemnau națiunile etnice, egal îndrep-
tăpíte, între cari nu era nici o deosebire
de privilegii și drepturi. O deosebire era
numai între cetățenii indigeni „nativi“ și
între veneticii și imigrații din străinătate.

Acesta a fost statul de drept public
în Ungaria, până la art. XVI. din 1790—1
prin care s'a făcut prima încercare prin-
cipală de a turbura perfectă egala îndrep-
tăpíte a națiunilor din Ungaria. Turburarea
acesta apoi a progresat pas de pas, înso-
pita pururea de protestele reale și solemne
ale națiunilor nemaghiare, cari se vedeau
despoiate din ce în ce de egala îndrep-
tăpíte națională; așa încât cu toate legile,
ordinațiunile și machinațiunile făcute spre
subjugarea națiunilor nemaghiare, elemen-
tului maghiar nu i-a succes a-și validita
principiul nedrept al superiorității limbei
maghiare.

Protestele și apelațiunile de drept au
urmat necontentit în deosebite forme.

Așa reagisésă necontentit și cu totă
hotărârea Croația, ér în anii memorabili
1848—9, se ridică cele trei popóre ale țării,
Sârbii, Slovacii și Românii, cu armale în
mâni în contra maghiarisării.

Nisuintele și aspirațiunile, pentru o
„Orolie“, „Voivodat“ sârbesc și pentru
„Autonomia“ Transilvaniei, adevăresc, că
precum în trecut, așa și în zilele mai re-
cente, Ungaria n'a fost un stat național
maghiar, unitar, ci a fost pururea un stat
poliglot, alcătuit din mai multe națiuni,
egal îndreptăpíte.

Când în anul 1867 s'a introdus în monarhia sistemul dualistic și bărbații de stat ai Ungariei au simțit necesitatea absolută de a-se împăca cu națiunile conlocuitoare, ei au creat în 1868 așa numita lege despre egala îndreptățire a naționalităților. Când apoi, proiectul acestei legi purcedând din premise false, a încercat să introducă ideea de stat național maghiar, reprezentanții națiunilor nemaghiare au protestat serbătoresc. Er după-ace proiectul a devenit lege, care însă nici-odată n'a fost aplicată, și nici-odată nu s'au respectat acele puține drepturi asigurate în ea, ci s'au călcat în picioare, reprezentanții naționalităților, câtă vreme au mai fost și de aceștia în parlament, au pretins la toate ocașiunile respectarea și aplicarea legilor sancționate.

După-ace însă anii întregi au rămas incuieate ușile parlamentului înaintea naționalităților, prin abuzuri electorale ne mai auzite, la Neutra și Stomfa, cele trei popore, Slovaci, Sârbii și Românii, s'au întrunit în capitala țării, în 10 August 1895, într'un congres, unde în mod loial și-au formulat programul, după care se pretinde, ca în cadrul integrității statului, toate națiunile să fie considerate în administrația publică, și care program ținând seamă de aspirațiunile națiunilor nemaghiare, își propune să restabilească administrarea de stat a Ungariei pe bazele ei naturale, corespunzătoare stărilor istorice și etnografice ale patriei noastre.

E lucru firesc, că acest program, chiar pentru-că corespunde relațiilor istorice și etnografice ale patriei noastre, trebuie să vină în contradicție cu curentul artificial, produs de actualii deștepători ai puterii în țera noastră.

Serbările milenare pregătite din partea statului, cu toate mijloacele permise și nepermise, sunt punctul culminant al acestui curent artificial.

Noi considerăm totă scenăria milenară ca o amăgire optică pregătită pentru seducerea Europei.

Prin această scenărie înșelătoare, Maghiarii voesc a dovedi înaintea Europei, că poporele Ungariei sunt unite și îndestulite, deși adevărul real este, că majoritatea popoarelor este neîndestulită.

Ei voesc să demonstreze Europei, că poporele nemaghiare ale Ungariei într'atâtă s'au asimilat cu Maghiarii, încât subjugarea lor de-acum o miie de ani o serbeză de însă-și ca o festivitate îmbucurătoare.

Ei voesc să demonstreze, că Ungaria prin mijlocirea elementului domnitor, a făcut enorme progrese în cultură, și că pretutindenea domnesce bunăstare și bogăția, deși tocmai contrarul corespunde realității.

Considerând această stare de fapt, în perfectă consonanță cu adevărul, constatăm în modul cel mai serbătoresc și cel mai hotărât, că noi, cele trei națiuni ale Ungariei, — Sârbii, Slovaci și Românii, — existăm și în acest an 1896, ca națiuni vii individuale, în faptă și în realitate deosebite, inzestrate cu toate atribuțiile naționale, ca corpuri naționale, cari nu numai în decurs de o miie de ani, ci într'un timp cu mult mai îndelungat ne-am conservat ființa noastră națională, personalitatea noastră națională, limba noastră națională, obiceiurile, moravurile, sentimentele și conștiința noastră națională; și avem voința clară și hotărâtă de a exista cu ajutorul lui Dumnezeu, tot așa și pe viitor.

Declarăm tot-odată, că la aceste serbări de caracter exclusiv național-maghiar, în multe privințe foarte vătămătoare pentru noi, nici de cum nu luăm parte, ci din contră protestăm în privința acestor scenării înșelătoare.

Protestăm, că se înscenază o serbare contra căreia se ridică majoritatea preponderantă a locuitorilor Ungariei.

Protestăm în contra serbărilor, prin cari noi suntem înfățișați ca popore cucerite și subjugate.

Protestăm, că și din contribuțiunile noastre se face pentru aceste serbări — o așa de enormă risipă.

Protestăm în contra serbărilor milenare, inspirați de cel mai mare patriotism. Noi dorim să vedem iubita noastră patriă fericită și îndestulată.

În împrejurările actuale însă, când majoritatea preponderantă a locuitorilor Ungariei se simte subjugată, patria noastră nu poate fi nici fericită, nici îndestulată.

Decă ne-ar fi dat, să vedem Ungaria restituită pe bazele sale naturale corespunzătoare stărilor istorice și etnografice, când egala îndreptățire a naționalităților ar fi realizată, când fiă-care naționalitate și-ar sci apărută și asigurată individualitatea sa proprie, și când cu un cuvânt Ungaria n'ar fi patria unui singur popor, ci istorica și venerabila „Hungaria“ cea veche: existența și noi prea bucuoși am serbători asistența de o miie de ani a statului ungar.

Astfel însă, cum se înscenază astăzi serbările așa-numite milenare, noi nu vedem în ele decât atentate nouă asupra existenței noastre naționale, preamărirea subjugării noastre, — și în contra unei atari serbări protestăm.

Budapesta, 1 Mai 1896.

Comitetul executiv al congresului naționalităților.

Naționalitățile și partidul popular.

Diarul sârbesc „Zastava“ din Neoplanta publică la loc de frunte un articol, în care vorbind despre atitudinea, pe care au s'o observe naționalitățile, și cu deosebire Sârbii față cu partidul popular, între altele dice următoarele:

Programul partidei populare încă pe de departe nu mulțamește aspirațiunile Nemaghiarilor, oferă însă la tot cazul destule puncte de legătură (?) pentru un viitor pact puternic. De prezent nu poate fi vorba despre un astfel de pact, ci numai după-ace partida va deveni factor parlamentar, și după-ace se vor manifesta primele fructe ale activității sale parlamentare.

Sârbii au multe motive de-a fi precauți. Sârbilor nu li-e permis nici-decum ca să sprijinescă acest partid, până când el se află în stadiul organizației, oaci cine stă bun, că partida populară nu-și va îndrepta armele contra noastră, îndată ce se va fi ridicat cu sprijinul naționalităților într'atâtă, încât să pôtă exista fără de acelea?

Deci ori-ce încercare a partidei populare de a-se apropia de naționalități este un lucru zădarnic, până când ea nu recunoșce postulatele, ca atari, ale naționalităților.

În fine „Zastava“ spune, că de-altmintrelea partida populară are perspectivele cele mai frumoșe. Cu pășirea ei a pierdut partidul lui Apponyi și puținele șanse ce le avea. Decă îi va succede partidei populare să câștige și numai 60—90 de mandate, atunci îi va fi ușor, de-a înțepta la cârmă.

Serbia și mileniul.

Ambasadorul sârbesc din Viena a primit nota guvernului sârb, în care se spune, că guvernul regretă de-a nu putea lua parte la serbările milenare. Hotărârea acesta nu s'a putut schimba, de-ace esplicățiunile date de contele Goluchowski ambasadorului sârbesc din Viena, precum și deslușirea, împărțită de ambasadorul austriac șefului de cabinet sârbesc, n'au fost în stare să delature pie-decele Nota motivează atitudinea guvernului sârbesc prin următoarele 4 puncte:

1) Guvernul protestează, ca emblema sârbescă să stea în șirul stégurilor Dalmației, Slavoniei, Bosniei și Bulgariei.

2) După informațiunile diarelor maghiare se va întrebuința ca emblemă marca veche a Tribalionului, și, conform terminologiei bizantine, sub cuvântul acesta se înțelege chiar Serbia de astăzi.

3) Emblema: cap de vier și săgăță, se află pe stéguri și sigile cu mult mai vechi ale ducatului Serbiei, și în fine dela 1804—1835, er din contră nu s'a folosit nici-odată pentru o țera situată dincolo de Sava și Dunăre. În fine

4) Se argumentează, că Voivodina sârbescă, care s'a creat prin răscolă Sârbilor la 1848 contra guvernului lui Kossuth, și care a încetat după neintroducerea constituției, n'a avut niciodată emblema, și astfel nu se pôte presupune, că emblema s'ar referi la Voivodina.

În notă se exprimă speranța, că contele Goluchowski va fi convins, că punctul de vedere al guvernului sârbesc nu este demonstrativ, și că susceptibilitatea sa nu e nebasată. Mai departe se spune, că guvernul sârbesc cu tot dreptul pôte accepta, ca punctul acesta să fiă șters din program, de-ace el este de firma convingere, că guvernul austro-ungar deasemenea nutrește dorința de-a delatura toate, chiar și cele mai mici neînțelegeri dintre amândouă statele.

În fine în notă este necercat contele Goluchowski, să întepindă pașii, pe cari îi va afla de lipsă; și se dice, că Serbia e gata de-a procede analog ca și celelalte state, îndată ce va fi încunosciunță, că din program va fi șters în mod neîndoios tot, ce se referă la teritoriul regatului Serbiei.

Justiția maghiară în veacul trecut și în veacul prezent.

In lumină guvernamentală semifioșă.

II.

Sub titlul „Alexandru Kozma și timpul în care trăim“, diarul guvernamental semiofiș „Pesti Hirlap“ publică un articol de fond, care aruncă lumină asupra erei de adă a justiției unguresci. „P. Hirlap“ o caracterizează ca o eră, de decadentă îngrozitoare față cu epoca, ce a urmat după revoluțiunea din 1848 și a căruia reprezentant este celebrul jurisconsult Alexandru Kozma.

După-ace arată cu părere de rău, că procurorul general al Ungariei, Alexandru Kozma e în ajun de-a se retrage în neactivitate, și că scirea acesta a născut în toți cunoscătorii vieții publice din Țera ungurescă cele mai vii regrete și tot-odată îngrijire față cu golul, ce-l lasă amintitul procuror general „P. Hirlap“ dice:

„Ceea ce face, ca disparițiunea de pe scenă a lui Alexandru Kozma să fiă deosebit durerosă este recunoșcerea, că împreună cu el dispare și epoca lui... El a fost destul de norocos să stea și să cadă împreună cu ea. În perioadele de tranziție cum este și al nostru, sunt puține acele figuri, cari se-și trăiesc în mod armonios viața. În focul ideilor și al vederilor despre lume, omienii se ridică și se pierd; pe unul îl ridică valurile, și îl duc o bucată, pe altul îl aruncă în afundimea vârtejului; este puternică și mare viața, acolo unde se pregătesc nouă idei, er cele vechi cad în pulbere, nu se pot desvolta; în mediul acesta de tranziție, trăsesc numai cei rapaci și cei fără de caracter, ba chiar numai scursura acestora, de-ace și în lipsa de caracter pôte fi caracter și o trăsătură mare. Alexandru Kozma își trage rădăcina din vécul de oțel al revoluției și ființa lui liberală a trăit o viață cu timpul său. Cu el a fost copil, cu el a fost june și cu el a îmbătrânit. Lui i-a fost ușor de a trăi o viață mare epocală. Succesele lui au fost succesele epocii. Liberalismul său a vibrat în atomii atmosferei într'o mișcare universală...

Perioada acesta și cei născuți în ea se cufundă înaintea ochilor noștri în afundimea mare a istoriei. Liberalismul e pe ducă și focurile sale artificiale se întunecă unul după altul. În oficii se încuibă viața nefructiferă de diler a birocratismului, care trăsese de pe o țera pe alta, și în lipsa de vederi mai largi trăsese numai pentru sine,

Ca și când ar sta în preajma unui potop, fiă-care se nisuesce să-și pună în rând numai barca sa, pentru ca să se mântuească, să mântuească pe ai săi și să-și țină deasupra apei. Cestiunile publice, drepturile altora, ce merg paralel său se contracărăză, au devenit concepte sterpe, uscate, cu care, ca și cu găteje, putem să ne încăldim singur numai cuptorul propriu. Viața liberală, în care puteam înocă încăpă cu toții, își schimbă locul cu o lume, în care numai noi înși-ne avem loc și în trecerea acesta totul piere, ce am ținut pân' acum de bun, frumos și cinstit.

Unde în viața publică s'a înrădăcinat considerarea escosivă a persoanei, acolo viața de drept nu rămâne scutită de acesta. Deja și pe apusul lui Alexandru Kozma a cădută umbra destrucției. Deja fiind în viață a vécut el cum pier din memoria discipulilor săi învățăturile sale pline de iubire de om și de adevăr, cu cari învățături a crescut omienii în tagma procurorilor; și în retragerea lui, el vede cum se nimicesc tot, ce a plantat spre mărirea, activitatea nobilă a unei vieți lungi. Decă e filosof, atunci îl va consola conștiința, că împreună cu el se nimicesc și epoca sa. Dér ore cine e atât de obiectiv, ca nimicirea idealului său să nu i-se pară identică cu nimicirea tuturor idealurilor lui, și să nu i-se pară astfel, ca și când viața lui, deși e finitul unui șir de lucruri nobile, a fost zădarnică?

Ce-i drept noi, cari nu credem în peirea lumii, avem firma speranță, că după trecerea acestei ere, éráșt vor resări țilele mari ale umanității. Timpul nostru sémână cu-o pădure îngropată în veacurile străbune, care stiusă, înormentată, a însemnat finea unui sistem de plante mărețe, dér care în întunecul prefăcându-se în cărbuni după trecerea unui timp îndelungat a vécut din nou lumina țilei, căldura și lumina lumii nouă. Așa va fi și cu noul timp de care vorbim, dér până când în timpul de trecere ne vom preface în cărbuni și ne vom înormenta, vai de acela, care va trăi în acest period.

Viața de drept a epocii, ce se preface în cărbuni, decurge în însăși discompunerea chimică a materialului ei. Nu există nici drept, nici simț pentru dreptate în dreptul civil, nici echitate, nici simț de drept în dreptul penal. Nimicirea totală a credinței în drept, cea mai sigură prevestitoare a transformării interne a societății, nicăiri nu apare atât de evidentă, ca în dreptul penal, care este păzitorul tuturor drepturilor sociale. Prevestitoare neîndoialică despre transformarea apropiată a dreptului penal este dispozițiunea justiției penale, înmulțirea delictelor de stat și manauarea lor artificială, arbitraritatea juților, volnicia procurorilor și disconsiderarea totală a libertății personale.

Cel ce a urmat cu atențiune viața de drept din anii ultimi, din foarte multe oasuri a putut esperia flexibilitatea cognitiunii juților față de cei de sus și promptitudinea grabnică, când e vorba de „mântuirea“ ordinei în stat. Odiniora acesta n'a fost așa. Procurorii și judecătorii maghiari de atunci n'au tremurat pentru națiunea acesta liberă din cauza cri-cărei vorbe libere și din cauza ori-cărei scrieri, și țerei i-a mers foarte bine cu conceptul acesta liberal. Astăzi partea cea mai mare a judecătorilor dela tribunalele penale nu se ocupă decât cu prigonirea delictelor contra statului și procurorii cu o dibăciă de jongleri se nisuesc a împinge pe judecătorii inferiore, ca să se persecute pe baza legilor comune delictelor de pressă și să maltrateze cu gendarmii și cu judecătorii de instrucție tipăriturile, și pe cei ce le lătesc cu autorisarea și omiterea legii noastre de pressă constituțională.

Acăsta nu e școala lui Alexandru Kozma. Unde pôte procurorul deține pe un om, care este pedepsit pentru politisare fără cautiune, pe baza unei legi învechite, prôte și nepotrivite timpului nostru — sub cuvânt, că se pregătesc să fugă (în alte locuri, ca să asemene omienii mai ales decă sunt „agitatori periculoși“ li-se dau

cheltueile de călătorie, numai să fugă), — acolo nu poate să fie în bună rânduală serviciul public; și unde judele pedepsește pe cineva, care n'a păcătuit alta, decât că n'are bani pentru politisat, cu-o pedepsă tocmai așa de mare, ca și când ar fi defraudat s'eu ar fi înșelat, acolo dreptul nu mai stă în serviciul adevărului, ci al autorităților; și acesta nu e școala lui Alexandru Kozma. S'a pierdut pe totă linia acea ambițiune nobilă, pe care a preerat'o fostul prim-procuror al Ungariei.

...Inainte, înainte, peste, vii și morți, peste cadavrul adevărului și mormântul dreptului până la finit — de ce să nu fie acesta strigătul deregătorului judelei și procurorului, decât el este strigătul de luptă al tuturor. N'ar fi adevărat fiu al societății, decât ar fi altul: n'ar înțelege moralul timpului său și n'ar fi judecător vrednic, decât ar devia de la acest principiu; d'ar atâta totuși e sigur, că acestea nu sunt nișuțele idealelor vechi, și nu sunt învățăturile lui Alexandru Kozma.

Nu e surprinzător, că Kozma, care a putut să fie și președintele Curiei, a rămas tot la procuratura sa supremă, și a rămas și după-ace i-au smâncit din mână fascele primului acuzator public al țării și l'au degradat la postul unui prim-procuror de district, ca și când n'ar reprezenta mai mult decât un coleg de al său din provincie? D'ar așa este, că tocmai în fidelitatea față cu oficiul său și în iubirea cătră el se exprimă timpul trecut și nou și deosebirea între omeni, umanitatea adevărată a lui Alexandru Kozma și umanitatea plătită a următorilor și colegilor săi. D'ar Kozma nu s'a vădit numai pe sine degradat prin centralizarea tabelor. Decât faptul, că procurorii Ungariei nu mai funcționează sub conducerea și dirigerea juridică a unui procuror suprem, Kozma a vădit o lovitură și mai tare în contra vieții de drept penal a țării, înțelegând, că de acum înainte tagma procurorilor va fi guvernată prin ordonanțe din minister, și nu va fi nimeni, a cărui autoritate să se contrapună escesului de putere...

În acest timp de decadentă e de altmintealea mai bine, decât omenii așa de integri ca Kozma să dau la o parte din cale. Asemeni de mamuți sunt numai pie-deci pentru transformări. Cu cât mai puțin omeni adevărați vor mai rămânea dintre cei bătrâni, cu atâta mai curând se va fini epoca distrugerii și se va deschide poarta timpurilor nouă. De gâba, de altmintealea nu trăsesc în lumea această. Ori că s'arștea ne-a desbinat pentru epocile perfecte, ori pentru cele de tranziție: din transformarea a tot ce e mare și slab s'a dezvoltat cu necesitate un simț de drept mai frumos și mai nobil, deosebit de simțul de drept ce domnesce azi, decât care mai păcătoș numai în Roma sa putut vedea pe timpul imperatorilor.

SCIRILE DILEI.

— 18 (30) Aprilie.

Din cauză, că lucrătorii serbeză ziua de 1 Maiu n. țiarul nostru ca și toate celelalte fol din Brașov nu va apăre mâne.

O scrisoare a d-lui Dr. Weigand. Cunoscutul filoromân, d-l Dr. Gustav Weigand, profesor la universitatea din Lipsca, multă-mind pentru diploma de membru onorar al Asociațiunii, a adresat Comitetului acesteia următoarea scrisoare: „Lipsca, 10. Martie 1896. Onorabilei Asociațiunea transilvană. Din incidental trimiterii diplomei de onoare mă folosesc de ocaziune a'mi exprima mulțumita mea cea mai intimă pentru înalta onoare, de care mi s'a făcut parte, și a'mi repeta promisiunea, că nu am dorință mai ferbinte, decât să contribuiesc după debilele mele puteri la înaintarea culturii și soinței românesce. — Cu deosebire m'am bucurat, că revista D-Vostră „Transilvania“, pe care ați avut bunătața a mi-o trimite, oferă publicului un cuprins atât de meritos și folositor, încât trebuie să-i dorim lărgirea cea mai mare posibilă. — Decât cu-

nosceti D-vastră un abiturient talentat, lipsit, care dorește să se dedice studiului filologiei moderne, Vă rog să-l îndreptați la mine, eu îi voi da în curs de doi ani locuință liberă, încălzit, luminat și dejun gratuit. — În semestrul proxim voi ține un colegiu asupra „cercetărilor de dialect“ pe terenul limbisticii române, prin ce speriez a atrage și dintre Români colaboratori spre ținta ce mi-am preficit de a face scrutați pe întreg terenul limbisticii. Cu distincă stimă devotat: Dr. Gustav Weigand m. p.

„Enciclopedia Română.“ Lucrările pregătitoare pentru Enciclopedia inițiată de Asociațiune, după cum oetim în „Transilvania“, înainteză acum cu pași repezi, așa că fasciculul prim va pute să apară nesmintit încă în decursul verei. Întreprinderea se bucură neîntrerupt de simpatiile și sprijinul cercurilor noastre soiințifice-literare — d'ice numita fôia — și numărul colaboratorilor s'a mai sporit cu vre-o 22 de înși. Deoarece numărul esemplarelor, în care se va tipări Enciclopedia, se va fixa în proporțiune cu abonamentele intrate, doritorii de-a ave această Enciclopedia sunt invitați a trimite comanda cât mai îngrabă la biroul Asociațiunii, ori la editorul W. Krafft în Sibiu. Este de dorit, ca să se facă încă de acum un număr cât mai mare de abonamente, deoarece suma destinată pentru ilustrațiune crește în proporțiune cu abonamentele asigurate și astfel publicațiunea va fi cu atât mai bogat ilustrată, cu cât mai multe abonamente vor intra înainte de-a începe cu tipărirea.

Aprobare „patriotică“. Guvernamentalul „Kolozsvár“ publică circulara Metropolitanului Miron Romanul în întregul ei și observă, că cancelaria metropolitană din Sibiu a avut bunătațe a-o trimite și lui, adeoc țiarului olușian. „Suntem convinși“, încheie „Kolozsvár“, „că dispozițiunile patriotice al Metropolitanului vor fi întimpinate cu reuoscință din partea tuturor“.

Cunună și logodnă. D-l Emilu I. Marcu din Silvaș, absolvent de teologie, se va oununa Duminecă în 10 Maiu n. c. cu d-ra Leontina Bighian, din Bercheșul de Câmpia, fost elevă în internatul Reuniunii femeilor române din Brașov.

D-l Moise Brumboiu, absolvent de teologie, s'a logodit cu d-ra Eugenia Chișerean, fiica d-lui cooperator Demetriu Chișerean din Făgăraș.

Adresăm sincere felicitări tinerelor părechii!

Mnsica orășenescă va concerta mâne dimineță, la 7 ore, pe promenadă.

Pentru orășeni, funcționari, etc. cari au ocupațiune sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se poate căpăta d'inc prin poște de cătră farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se cêră preparatul lui Moll provădit cu marcă și subscriere.

Alegerea de deputat dela Teaca.

(Coresp. par. a „Gaz. Trans.“)

Teaca, 27 Aprilie 1896.

Inainte cu câte-va săptămâni a răposat fostul deputat dietal al cercului Tecei, Br. Kemény János. Lucru sciut, că cercul fără reprezentant în dietă nu poate să rămână timp îndelungat, de acea marii proprietari din acest cerc bucurându se, că li-se dă ocaziune a mai mânca un papricaș, pôte încă nici nu s'a răcit bine Br. Kemény, și numai decât au publicat convocarea la o ședință, spre a se înțelege, că oine ar fi personă mai aptă pentru a ocupa scaunul lui Kemény. În convocare figură și numele marelui Român Crisân Eugén, crescut cu prescură românescă, — fiul fostului protopop în Reghin, Mihail Crisân; celalalt sub numele Moischis István, pre care D-vostră M. S. D-le Redactor, îl credeți de Român, — permițeti-mi a vă aduce la cunoștință, că nu e Român, ci Sas curat, directorul postal din Batoș.

În ședința consultativă, ținută în 18 Aprilie n., voturile s'au concentrat asupra fisolgăbirului Dozsa Endre, căruia amăsurat cuvintelor: „până esol în lume, sbate-te pentru nume“, tot titlul de „Măria Sa“ i-a trebuit. Acum și-a ajuns scopul, pentru-că în ziua de 22 April, Maghiarii și Sasii în majoritate l'au acamat de deputat dietal cu programa guvernamentală.

La 1 oră d. a. a urmat papricașul însoțit de litre de vin. La acesta au participat și doi preoți români înconsozii de chiemarea lor, cari numai atunci se ved sături când pot mânca și bea de pomână.

Ca să-i cunoscă lumea, află de bine a-le pune numele aici, cel dintăiu este: Ioan Câmpian preot în Băița, — „hic niger est, hunc tu romane caveto“ — care nu numai, că a luat parte la banchet, d'ar nu s'a rușinat nici a pune pênă roșie în pălărie cu inscripțiunea „Ejzen Dozsa Endre“ și a-o purta totă ziua prin Teaca, ba chiar și în parochia sa în zilele dinaintea alegerii. „Fimis coronat opus“, în sera alegerii a luat parte și la conductul de tortă, precum și la balul ce s'a dat în onorea alesului deputat.

După cum se vede, preotul I. Câmpian, după ce nu a purtat nici un țiar în totă viața lui, — deși a erezit dela părinți o avere de aproape 6000 fl.; și a primit zestre cu nevasta o avere tot atât de mare, — afară de fôia „Unirea“, pe care și așa i-o solvesce biserica, nu scie, cum stă cauza noastră națională. S'a dus, ticălosul, la alegere de deputat, deși nu a avut nime-nă lipsă de votul lui, nefiind contra candidat.

Al doilea păcătoș este Ioan Rațiu, preot în Filpișul mic, care e un om forte simplu. El a comis anul trecut o crimă națională și mai mare, cerând chiar el școlă de stat în parochia sa, denunțând pe mai marii lui bisericesci ministerului, pentru-că nu l'au împărțit din ajutorul imperial, deși a fost împărțit în tot anul nu numai din ajutor, ci încă și din casa clerului, pentru cari fapte, fresce, și-a luat pedepsă nu chiar în măsură meritată. Nici nu ar' fi demn a mânji colonele Stimatului „Gazeta“ cu tapete și numele unui ticălos ca acesta, d'ar am făcut'o numai ca să vadă lumea, că ce soț minunat și cinstit și-a aflat preotul I. Câmpian întru prea mărirea și alegerea fisolgăbirului Dozsa Endre de deputat dietal.

În fine, după ce sus numiții preoți, după cum am d'is mai sus, nu au nici unul nici un țiar, — și pôte că ei nici acum nu soiu și nu vor scî, că ce pas greșit au comis, — am onore a Vă alătura un timbru postal à 15 kr., prețul a doi numeri din „Gazeta“, cu rugarea ca să bine voii a-le trimite și lor câte-un număr din aceia în cari se va publica această corespondență.

—U.—

De ale mileniului.

Din tractul Becleanului (S.-Doboca) Aprilie 1896.

Un povoi de ordinațiune pentru mileniul unghuresc se emană și în tractul Becleanului, dela episcop, dela comitat, dela inspectorul școlar comitatens și dela protopop.

D-l Michail Făgărășan, sub Nr. 100/96, dă un lung circular cătră preoți și învățători, învătând pe toți, cum să serbeze mileniul unghuresc.

Când și un bărbat cu trecut național, ca protopopul Făgărășian, alunecă și se face codă la topor, atunci nu soim ce să mai d'icem.

La ce aspirăză ore d-l protopop să ajungă cu de acestea? Noi nu putem scî ce vênăză, căci avere are destulă, rang are, fiit li sunt cresouți și aședăți. Ce mai vră d'ar? Ori d'ora vră să-și strice numele românesc, ce l'a avut până acum?...

Trêba d-sale, noi suntem nevoșitați pe această cale să ne arătăm indignarea și părerea de rău pentru această faptă.

m.

SCIRI ULTIME.

Bucurescî, 29 Aprilie. Comitetul național studentesc a convocat pe studenții din Bucurescî la o întrunire în sala Orfeu pentru a se consfățui asupra mileniului. Au fost de față, aproape 200 de studenți. După vii discuțiuni s'a hotărât ca în ziua de Sf. Gheorghe să se țină un mare meeting la șosea și o manifestație pacinică, de-a lungul calei Victoriei. Stdenții și cetățenii se vor aduna în Cișmegiu și de aici cu muzica în frunte vor treci în procesiune prin Bulevard și calea Victoriei până la șosea. În ziua de 2 Maiu v. aniversarea adunării naționale române din 1848 în Transilvania, studenții și cetățenii vor pleca cu un tren special la Comana și de-acolo la Călugăreni, unde se vor pronunța mai multe discursuri la monumentul, care arată victoria strălucită reputată de Mihail Vitezul în contra Turcilor. Cheltueile vor fi acoperite prin o colectă, ce se va face de studenți. Inainte de aceste manifestații se va lansa un manifest în contra mileniului.

DIVERSE.

Întrebuințarea eterului în Norvegia. În anii din urmă în Norvegia, ca să împiedece pe omeni de a mai bea beuturi spirtoșe, s'a urcat forte prețul spirituoșelor așa, că în multe orașe toate căciumele au trebuit să fie închise, în acele căciume, cari au mai rămas, în sărbători nu-i iertat să se vândă beuturi alcoolice. Din cauza această omeni au început a întrebuința alt mijloc amezitor în locul rachului. Acest mijloc este eterul. Norvegienii, pentru ca să împiedece acest rău, au decis, ca eterul să se vândă numai în sticlute de 20 kom.

Șerpele și puii săi. Este lătită credința, că șerpele când se vede în pericol, își înghite puii și ast-fel îi scapă. Lucrul acesta a fost discutat ani întregi de revistele engleze și germane. Unii dintre naturalisți erau pro, alții contra. Acum mai în urmă Mr. Tootal Broadhurst a publicat un articol în revista „Land und Water“, în care constată, că mergând odată la câmp, a dat într'o stâncă de-o viperă, care îndată ce l'a observat, și-a înghițit pe cei șese pui, ce stătea încolăciți lângă vîpera bătrână. Broadhurst vădend această, a chemat și pe soțul său, ca să fie martor ocular la acest lucru curios. Mai târziu pe viperă au împușcat'o, mai ales pentru ca să se couvingă pe deplin, decât cei șese pui se află într'adevăr în pântecile ei și spre cea mai mare mirare a lor, după-ce au tăiat'o au vădit cădend din pântecile ei cei șese pui înghițiți mai înainte. Cu altă ocaziune esind la o vânătoare de fasanii, au dat peste un șerpe, care a făcut asemenea viperii de mai sus.

Rectificare. În foiletonul nostru „România agricolă“ din Nr. 85 al „Gaz. Trans“, pag. I col. 1, pasagiul: „Nu sciu decât on. d-n Tilea“ etc. este a-se oeti astfel: „Nu sciu, decât on. d-n Tilea cunosc, s'eu a cetit vre-odată pe vestitul economist american Carey și tablourile înfloritoare din America de Nord, rezultate fatale ale outhurei rapace (Raubwirthschaft), prin care s'au devastat și pustiit în America regiuni și provincii întregi, tocmai dintre cele mai bogate și fertile, pământul a rămas pustiit pe sute și mii de miliarde pătrate“ etc.

POȘTA REDACȚIUNELI.

D-lui C. Sfetea în Bucurescî. Tote opurile sosite la Redacțiunea noastră se anunță de mai multe-ori, potrivit cu valoarea și mărirea lor. Poesile „Fîră de tori“ de Coșbuc s'au anunțat până acum în N-rii 77 și 79, ne mirăm, că n'ați observat.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.		Bonuri rurale croate-slavone.		Acții de-ale Băncii ung. de credit.		Cursul pietei Brașov.	
Din 29 April 1896.						Din 30 April 1896.	
Renta ung. de aur 4%	122.10	Imprum. ung. cu premii	157.75	Acții de-ale Băncii austr. de credit.	353.59	Banconote rom. Cump.	9.50 Vënd. 9.53
Renta de corône ung. 4%	99.05	Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75	Napoleoniori.	9.54	Argint român. Cump.	9.40 Vënd. 9.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.50	Renta de hârtie austr.	101.15	Mărci imperiale germane	58.75	Napoleon-d'ori Cump.	9.52 Vënd. 9.54 1/2
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.90	Renta de argint austr.	101.—	London vista	120.10	Galbeni Cump.	5.65 Vënd. 5.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25	Renta de aur austr.	122.55	Paris vista	47.75	Ruble rusești Cump.	1.27 Vënd. —
Bonuri rurale ungare 4%	97.—	Losuri din 860	145.50	Rente de corône austr. 4%	100.85	Mărci germane Cump.	58.30 Vënd. —
		Acții de ale Băncii austro-ungară.	967.—	Note italiene.	43.95	Lire turcoese Cump.	10.60 Vënd. —
						Scris. fonc. Albina 5%	100.75 Vënd. 101.75

INVITARE

la a XXX. adunare locală și consorțială ordinară

a „Consortiului de economii și împrumuturi din Brașov, a Reuniunii prime a Amploiaților din Monarchia Austro-Ungară, asociațiune cu garanță limitată, care se va ține în 14 Maiu 1896 după amedzi la 1/2 3 ore, eventual în 21 Maiu 1896, în sala cea mare a casei sfatului orașănescă.

Ordinea de zi:

- 1) Raportul direcțiunii și raportul comitetului de supraveghiare, asupra gestiunii anului 1895.
- 2) Decidere (conclus) asupra întrebuintărei profitului curat realizat în anul 1895.
- 3) Propunerii din partea direcțiunii, referitoare la § 21 al statutului consorțial.
- 4) Alegerii de întregire, pentru direcțiune și pentru comitetul de supraveghiare.
- 5) Propunerii eventuale ale membrilor.

BILANȚUL pro 1895.

ACTIVE:		PASIVE:	
fl. cr.		fl. cr.	
Saldul casei	7890.95	Mise consorțiale	66190.23
Imprumuturi	100470.69	Depunerii spre fructificare	30787.85
Premii de asigurare	169.57	Fondul de rezervă	7861.76
Imobiliu	1226.25	Fondul pentru ajutarea văduvelor și orfanilor	1419.65
Inventar	84.21	Diverse	68.62
		Profit curat	3513.56

La olaltă fl. 109841 67 La olaltă fl. 109841 67

Brașov, 29 Aprilie 1896.

Direcțiunea consorțiului.

Mostre atrăgătoare

pentru mușterii privați gratis și franco. Caete cu mostre, cum nu s'au mai vădut până acum, pentru croitorii, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și Dosking pentru înaltul cler, stofe prescrite pentru uniformele funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici; livrere-uri, postavuri pentru billarde (mese de joc), și trăsuri. — Asortiment foarte bogat de LODEN din Stiria, Carniolia și Tirol, pentru BARBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricii, nu pot nici o concurență. — Asortiment de șaluri fine și durabile pentru dame în colorii foarte moderne. — Stofe de spălat, pleduri de volagiu dela 4—14 fl. Tote cele necesare la croitorii, precum căptușeli de mâneci, nasturi etc.

Cine voese a cumpăra postavuri eftine, solide, trainice, din lână curată, ér nu sdrențe eftine, cari nu prețuesc nici cât cusutul croitorului, s'e se adreseze la

JOH. STIKAROVSKY în Brünn. (Centrala Industrii de postavuri austriace).

Deposit permanent de postavuri peste 1/2 milioane florini.

Trimiterea numai cu ramburse.

S'e se ferescă cumpărătorii de agenți și mamulari, care sub marca „Marfa lui Stikarovsk” oferă alte mărfuri false. La astfel de omeni eu nu vënd sub nici o condiție marfă.

899,17—24.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pantece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôte femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei outliorinale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salillicu)

La întrebuintărea diinică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură c'estă apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează diinic prin rambursă postală.

La deposite s'e se cêrd anumit preparatele provădute cu iscditura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Heschalmer, Teutsch & Fartler, Fritz Geisberger. 0—52.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulu abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe unu anu.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni.	20 fr.
Pe unu anu.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu.	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu.	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni.	2 franci.

Abonamentele se facu mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, s'e binevoiescă a serie adresa lămuritū și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Calitate superiôră.

Chocoladă Thiess & Seidel

s'afia în tôte magaziiile de specerei cu prețurile fabricii, fiă-care pachet și envelopă este provădut cu firma noastră.

Nutritor și ușor de mistuit.